

چکیده

ترکیب‌سازی یکی از مهم‌ترین شیوه‌های ساختن واژه‌ها و کلمات جدید در هر زبان است. شاعران و نویسندگان به کمک این شیوه کلمات جدید با معانی متفاوتی خلق می‌کنند و بر گستره‌ی واژگان زبان و دایره‌ی معانی آن می‌افزایند. خواجه‌ی کرمانی از مهم‌ترین مقلدان سبک عراقی بوده است که در شیوه شاعری از مقلدان معروف نظامی تلقی می‌شود. وی در ترکیب‌سازی بسیار شبیه به نظامی عمل نموده است. این پژوهش به شیوه توصیفی-تحلیلی با هدف شناخت توانایی‌ها و امکانات ترکیب‌سازی در زبان فارسی و همچنین شیوه‌های ترکیب‌سازی خواجه کرمانی در مثنوی روضه الانوار انجام شده است. نتایج حاصل نشان داد که یکی از برجستگی‌های مثنوی روضه الانوار ترکیب‌های اسمی و وصفی به کار رفته در آن است. در این مثنوی شاعر به استفاده از ترکیبات اسمی بیش‌تر از ترکیبات وصفی تمایل نشان داده است. از میان ترکیبات اسمی مشتق دار ترکیبات وندار+ اسم+ ند بیش‌ترین تکرار را دارا بوده است. هم‌چنین در ترکیبات اسمی (اسم)+(اسم)، (صفت شمارشی)+(اسم) و از میان ترکیبات وصفی اسم+ بن مضارع بیش‌ترین تکرار را دارا بوده است

واژه‌های کلیدی: دستور زبان، ترکیب‌سازی، ترکیبات اسمی، ترکیبات وصفی، خواجه‌ی

کرمانی، روضه الانوار

